

יחידות קריאה חנוכה

ערכה ויזרה:
רעות מריאוס

התאמת אנהל חנוכה



משחק הסביבונים

קבלת דאי חנכה

אכילת עביבות וספאניות

הדלקת נרות חנכה

תפזזות חנוכה

ח	כ	נ	ו	כ	ה	כ	א
ט	ת	ה	ט	ל	כ	ד	נ
כ	י	ה	ב	י	ב	ל	ט
ו	ת	כ	י	ד	ו	ה	י
נ	י	ס	כ	ט	א	ק	ו
א	ה	ל	ל	ב	כ	כ	כ
י	ו	ט	ט	פ	י	נ	ו
כ	ה	י	נ	ג	פ	ו	ס
ע	ג	ה	ת	צ	נ	ד	נ
ט	י	ו	נ	צ	ח	ו	נ
י	כ	ד	א	ס	ו	ד	כ
כ	ס	ה	כ	ו	נ	כ	ו
כ	ס	ל	ו	נ	ט	א	ת

נרות, אנטיוכוס, נס, חשמונאים, סופגניה, נצחון, מעטים,
כסלו, פסל, לביבה, שמן,

לְכָבוֹד הַחֲנֻכָּה | ח"נ בִּיאָלִיק

אָבִי הִדְלִיק נֵרוֹת לִי
וְשָׂאֵם לִי אֲבוּקָה –
יִוְדָעִים אַתָּם לְכָבוֹד אִי?
לְכָבוֹד הַחֲנֻכָּה!

אֹרֵי הֵבִיא כֶּרֶךְ לִי
בֶּן-עֹפֶרֶת יִצְוָה –
יִוְדָעִים אַתָּם לְכָבוֹד אִי?
לְכָבוֹד הַחֲנֻכָּה!

אִמִּי נָתַנָּה לְבִיכָה לִי,
לְבִיכָה חֲמָה, אֲתוּקָה –
יִוְדָעִים אַתָּם לְכָבוֹד אִי?
לְכָבוֹד הַחֲנֻכָּה!

דּוֹדִי נָתַן תְּשׁוּרָה לִי:
פְּרוּטָה אֶחָת שְׂחוּקָה –
יִוְדָעִים אַתָּם לְכָבוֹד אִי?
לְכָבוֹד הַחֲנֻכָּה!

לְכָבוֹד הַחֲנֻכָּה | ח"נ בְּיָאֵלִיק **שאלות**

הסתכלו בשיר, וצנו על השאלות הבאות:

1. מה השאלה החוזרת בשיר? חשבו מדוע היא חוזרת כל כך הרבה פעמים?
2. בשיר כתובות מלים לא מפורטות. סמנו אותם בשיר. (ראו: אבוקה, כרכר, תשורה, עופרת, פרוטה)
3. כתבו אותם במחברת חלים, השאירו 2 שורות רוח בין מלה למלה.
4. שורה הראשונה כתבו מהי ההשערה שלכם לפרוש המלה. השורה השניה חפשו בין הפרטיסיות השונות את פרוש המלה, והעתיקו אותה לשורה.
4. סדרו את המלים לפי סדר הא,ב.

5. אילו מנהלים כתובים בשיר? מלאו את הטבלה הבאה:

	בית ראשון
	בית שני
	בית שלישי
	בית רביעי

אכילת לביבות וספאניות, הדלקת נרות חנכה,
 משחק בסביבונים, קבלת דמי חנכה.

לְכָבוֹד הַחֲנֻכָּה | ח"נ בִּיאָלִיק שאלות

הִסְתַּכְּלוּ בַּשִּׁיר, וְעֲנוּ עַל הַשְּׁאֵלוֹת הַבָּאוֹת:
מָה הַיֶּלֶד מְקַבֵּל בַּשִּׁיר? הַשְּׁלִימוּ אֶת הַטֶּבֶל הַבָּא:

מִי הֵבִיא?	מָה הֵבִיא?	מָה הָאִמָּה?
אָבִי		
	כָּרֶכֶר	
		אֲכִילֶת לְבִיבוֹת וּסְפֵאֲנִיּוֹת
		קִבֵּלֶת דְּאִי חֲנֻכָּה

לְבִיבָה חֲמָה וּמִתּוֹקָה, הַדֹּלֶקֶת נֵרוֹת חֲנֻכָּה,
פְּרוּטָה אַחַת עֲחוּקָה, מוֹרִי, דּוֹדִי, אִמִּי,
מִשְׁחָק בַּסִּבִּיבוֹנִיק, עֲמֵעַ.

עֲכָבוֹד הַחֲנֻכָּה | ח"נ בִּיאָלִיק שאלות

צִירוּ בְּכֹל רְבוּעַ אֶת הַמְּנַהֵל הַמַּזְכֵּר בְּשִׁיר וְאִי הָיָא אֹתוֹ:

בֵּית ראשון

בֵּית שני

בֵּית שלישי

בֵּית רביעי

ספור חנכה-כֶּלֶלִי

לפני הרבה מאוד שנים שלט בארץ ישראל אנטיוכוס מלך היוונים.
אנטיוכוס אסר על היהודים לקיים חלק ממצוות הדת היהודית
והכריח אותם להשתתף בטקסים דתיים לאליים היוניים. אנטיוכוס
איים:

"אי שלא יעשה זאת ימות!" היו אנשים שסרבו לקיים את הדרישות
של אנטיוכוס. ביניהם גם מתתיהו הכהן שקרא למרד ביוונים.
מתתיהו וחמשת הבנים שלו אספו אנשים שרצו להלחם ביוונים.
מתתיהו הנהיג את האורדים באשך שנה. לאחר מותו, תפס בנו
יהודה את מקומו כמנהיג המרד בשלטון היוני.
יהודה הוביל את המרד לנצחון. בהמשך, לאחר שצבא אנטיוכוס
הובס בקרבות נוספים, הוא הטיל את האסורים על היהודים. יהודה
נכנס בראש הצבא שלו לירושלים. הוא טהר את בית המקדש
מעבודת האלילים שהיתה בו והכריז על חילאת חנכת הבית ואֵלֶה
נמשכו שמונה ימים.

על פי המסורת, כאשר יהודה המכבי ואנשיו רצו להדליק את מנורת
הכהן שעמדה בבית המקדש, הם מצאו רק כד שמן אחד.
השמן כד הספיק ליום אחד בלבד. לאחרת כשהאֵיֶצוֹ ראו שנעשה
נֶס: הכד התמלא שוב, וכך היה במשך שמונה ימים.



ספור חנכה-כֶּלְעִי שאלות

1. אַסְפְּרוּ אֶת הַשּׁוּרוֹת.
2. סַמְנוּ בְּאַרְקֵר פְּסִיקִים וְנִקְדּוֹת.
3. הַדְאִישׁוּ אֶת הָאֱלִים הַמְקוּקוֹת.
4. כְּתִבוּ אוֹתָם בְּאַחְפֶּרֶת חֲטִים. הַשְׁאִירוּ רוּחַ עַל
2 שׁוּרוֹת בֵּין אֵלֶּה לְאֵלֶּה.
5. חֲשִׁבוּ וּכְתִבוּ:
מֶה הַפֶּרוֹשׁ עַל הָאֱלִים הַמְקוּקוֹת? כְּתִבוּ אֶת אִשְׁר
אַתֶּם חוֹשְׁבִים בַּשּׁוּרָה הָרִאשׁוֹנָה



סיפור החנוכה

לפני שנים רבות, בצאן שבית-האקדש היה קייס, באו היונים
לארץ-ישראל והתחילו מזיקים ליהודים. האלף היוני, אנטיכוס, היה
רשע ואכזר. הוא בא לירושלים, העמיד פסל בבית-האקדש, זוה ע
היהודים להשתחוות לו ולהקריב לו קרבנות. אנטיכוס עזר על היהודים
לצרות קשות:
לא לשאר את השבת ולא לעלמז תורה, ואי אשר לא ישמע בקול האלף
- אות יואת.

ובעיר הקטנה מודיעין, לא רחוק מירושלים, ישב כהן צדק, איש גבור
ואמיץ-לב, ושמו מתתיהו החשמונאי. ולמתתיהו חמשה בנים: יוחנן,
שמעון, יהודה, אלעזר ויהונתן - כלם גבורים כאריות.
זר היה למתתיהו ולבניו לראות את מעשיהם הרעים של היונים והם
החליטו לערש אותם מן הארץ. ביום אחד באו פקידי האלף אל מודיעין,
הקימו מצבה במרחב העיר ועליו פסל יוני גדול, אספו את כל היהודים
וצוו עליהם להשתחוות לפסל.

הראשון שפנו אליו היה מתתיהו שסרה למלא את פקדת היוני והשיב:
"אנו נעבד רק לאלהי ישראל, ואת תורתנו נשמר, לא נשתחוה לפסל."
מתתיהו ובניו התנפלו על היונים, הרגו אותם, את המצבה הרסו ואת
הפסל שברו. אז הניף מתתיהו את דגל המלחמה וקרא לכל העם:
"אי לה' - אלהי!"

לקול קריאתו של מתתיהו נאספו גבורי ישראל רבים לעזרתו להלחם
ביונים ולערשם מן הארץ. בראש צבא גבורי ישראל עמד יהודה המכבי,
בנו של מתתיהו. הוא הכה ביונים מכה רבה וערש אותם מן הארץ.
ביום כ"ה בכסלו כבש יהודה המכבי את ירושלים, נכנס בתרועת שמחה
אל בית-האקדש, השליך מתוכו את אלהי היונים, טהר את ההיכל, וכל
העם חלל את חל חנכת הבית. רצו בני ישראל להדליק את המנורה
בבית-האקדש - ולא היה בה שמן. חפשו ומצאו פר קטן, ובו שמן-צית
צר, שהספיק ליום אחד. נעשה בו נס, והדליקו ממנו שמנה ימים.
לזכר נצחון המכבים הגבורים על היונים הרשעים (בשנת 165 לפני
הספירה)

ולזכר נס פר השמן, אנו מוציאים את חל החנכה - חל האורים, שמנה
ימים

בשמחה ובהלל לה' ביום כ"ה כסלו מדי שנה בשנה, עד היום הזה.

סיפור החנוכה-שאלות

אי הוא האלך היווני אשר שלט בארץ ישראל?
איזה גזירות הטיף האלך?

כתבו תשובה אתאימה:

אנחנו האויבים של האכבים: _____

אני האלך של ספור חנכה: _____

אני אלך היונים _____

הספקתי 8 ימים: _____

העיר שבה התכנסו היהודים: _____



סדרו את האשפים לפי הסדר:

היונים צו על היהודים להשתחוות לפסלים

לזכר נצחון היהודים אנחנו מולאים את ימי החנכה

לפני הרבה שנים היה בירושלים בית המקדש

באו היונים וכהשו את ארץ ישראל

האכבים גרשו את היונים מארץ ישראל

1

2

3

4

5

מנהלי החל

משחקי

סביבונים

הסביבון הוא משחק ילדים האכר על בארצות אחרות, (אנליה, ארמניה ועוד).
באסרת היהודית הפך הסביבון למשחק הרשמי של חל החנכה .
על צלעותיו חוקות האותיות: נ=נס ע=עזל ה=היה פ=פה
בארצות הלולה במקום "פ" נכתבה האות "ע" e="p

כללי המשחק:

כל שחקן מתחיל עם כמות מטבעות שנקבעת מראש. כל שחקן מכניס מטבע לקפה
המשותפת. השחקן הצעיר ביותר הוא הראשון שמסובב את הסביבון.
האות הפונה כלפי מעלה כאשר הסביבון מפסיק להסתובב היא קובעת את סוג הפעלה
לפי הסדר הבא:

נ = הפסדת

ע = כל הקפה שלך.

ה = חצי קפה שלך

פ = הוסף שני מטבעות לקפה.



מעלות חנכה - דמי חנכה (=כסף)

בחנכה, נהוג לתת כסף ומתנות לילדים.

נוהגים לחבב את חל החנכה על ילדי ישראל, על ידי מתן "מעלות חנכה" ומתנות כדי לצין
שאלמלא נזכו החשמונאים את היונים, לא היו יכולים ילדי ישראל להמשיך ולחיות בארץ
ישראל, ואז היה העם נעלם ומשתכח מישראל.

דמי חנכה שמשל המשחקי הסביבון ומהבו על הילדים את ימי החנכה.

לדמי חנכה היתה על מטרה חנוכית - לחנך את הילדים לתת מדמי החנכה מעשר -
עשרה אחוז (10%) - למטרות צדקה, ולהרעיל אותם לתרם לנזקקים.

יש הוריק שהעדיפו לתת לילדים מתנות (ולא כסף), ובכלל זה - מאתקים ומטבעות
משוקללים. היה מקובל לערוך סעודת חנכה לילדים.

מנהלי החל-עאלות

סהיבונק

1. מה משמעות האותיות ע"ל זלעות הסהיבון?

2. באלו ארצות משחקים עוד הסהיבון?

3. כתבו במלים ע"כ את הוראות המשחק הסהיבון.

4. הציגו הסבר נוסף לאותיות ע"ל הזלעות ע"ל הסהיבון
כתבו אותם הסהיבון.



מעות חנכה

1. מה משמעות המלה מעות?

2. מה הסבה למתן מעות חנכה?

3. מדוע יהיו הורים אשר יעדיפו לתת מתנות ולא כסף?

5. מה תעדיפו אתם לקבל-מתנות או כסף? הסבירו.

מנהלי החל-שאלות
מלאו את התרשים הבא לפי הסדר:

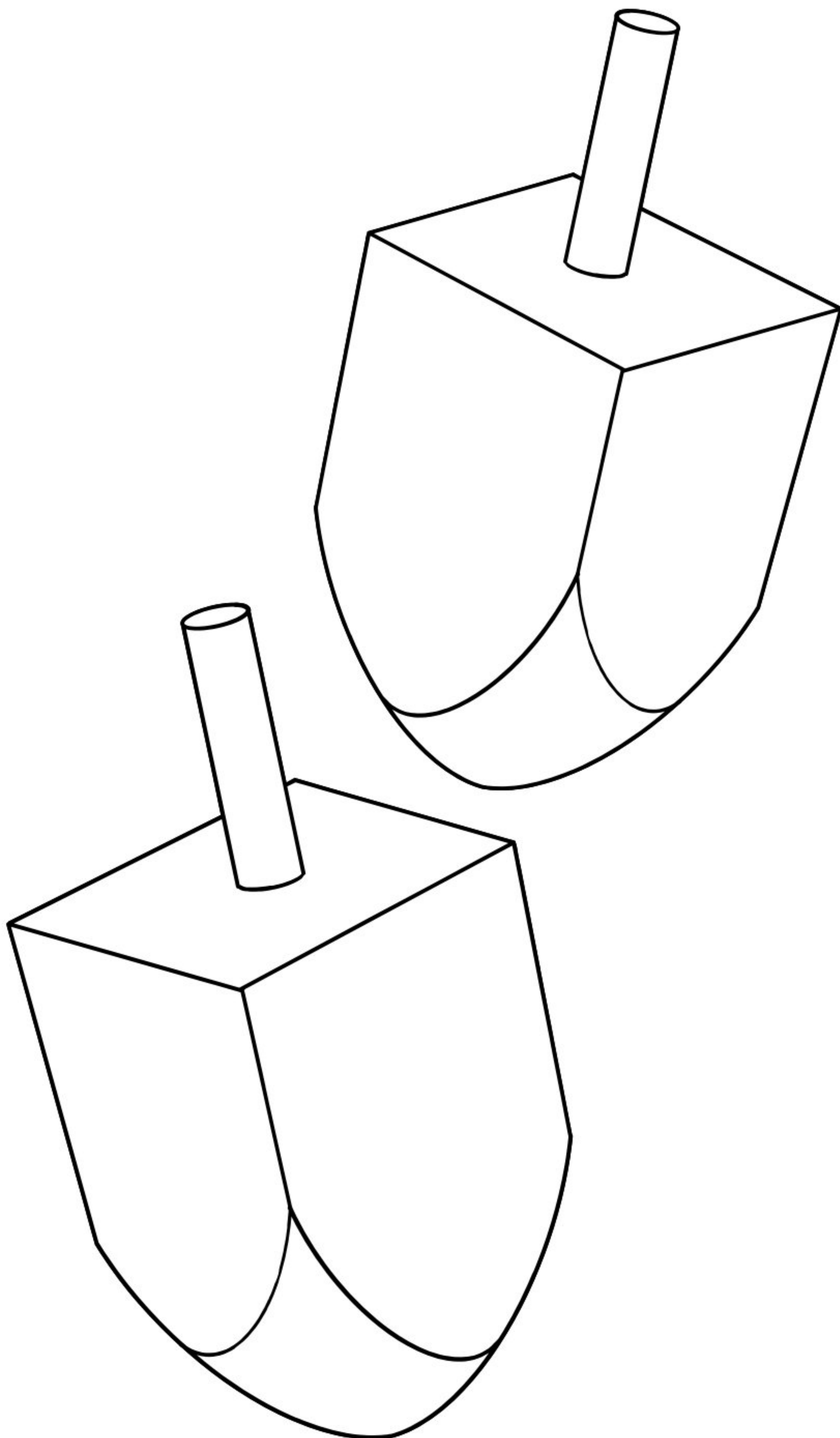






שמוש בדאי החנפה למשחק הסביבונים
חנוך היעדים למתן צדקה לנזקקים.
חבוב על היעדים את ימי החנפה
מתן נתינת דאי חנפה

אַנְהַי הַחֵץ-שְׁאֵלוֹת הַכֵּינוּ סְהִיבּוֹן אֶשְׁדָּכֶם-כְּפִי רְצוֹנְכֶם.



מאכלי החל

ספגניות ולביבות - המאכלים המסורתיים של חל החנכה.
מכינים מיני ספגניות ולביבות מטונות בהרבה שגן לזכר נס פך השגן אשר ארע
ליהודים בעת שהור המקדש.

מנהלי העדות השונות:
אשכנז
"לאטקיס"-לביבות
"פונז'קאס"-ספגניות

דאשק
"עטאיף"-מזות קאח מטונות בשגן, טבולות בסכר דק ועליהם נתכי בשר. טעמן
זפיחית בדבה.

מרוקו
"זאלז'אה"-לביבות עשויות מקאח ושגן, ביצים וסכר
"ספינז' "-ספגניות

אלז'יר
לביבות מקוסקוס, ממלאות בשר ומתבלות יין.

לבנון
"עונאמה"-ספגניות

אכילת צרעונים
בעדות אחדות נוהגים להרבות באכילת צרעונים בימי החנכה וכל מיני קטניות
זכר לחנה ושהעת בניה, שנאסרו והובאו לפני אנטיוכוס ולא אכלו טרפה, אלא
התקיימו רק ממאכלי צרעונים.
מנהל זה נהוג בפרס, ובתימן.

מאכלי חלה
בימי החנכה מכינים מאכלי חלה, זכר למעשה 'יהודית'-בת יוחנן כהן גדול אשר
השקתה בחלה את הולפרנס, שר-צבא האויב, וכשנרדף האיתה אותו, וכך הושיעה
את עמה.
בנוסף,
התורה נמשלה לחלה, כאמאר הפסוק: "דבש וחלה תחת לשונך", ולזכר החכרת
השלטון היהודי ולמוד התורה, נוהגים לאכל מאכלי חלה.

מאכלי החל-שאלות

השלימו את הטבלה הבאה:

מדינה	מאכל	הסבר
אשכנז		
דמשק		
מרוקו		
אלג'יר		
לבנון		

המאכל:

עטאיש, צאדז'אה, לאטקיס, עוואמה, ספינז',
פונצ'קאס, לביבות קוסקוס

הסבר:

לביבות, לביבות מקמח שאן ביצים וספר,
ספאניות עם רבה, ספאניות,
מצות קמח מטאנות בשאן עם פשר,
לביבות קוסקוס ממלאות פשר ויין

שְׁמוֹת חַל הַחֲנֻכָּה

חַל הַחֲנֻכָּה

עַל פִּי הַמִּסֻּרֶת, חַל הַחֲנֻכָּה נִקְרָא כִּךְ כִּי אָנוּ מוֹלְדִים אֶת
חֲנֻכַּת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שְׁנַעֲרָכָה לְאַחַר שְׁנָקוֹ וְטָהָרוֹ אוֹתוֹ.

חַל הָאוּרִים

הַפְּרוֹשׁ עַל הַמֵּלֶכֶה אֹר הוּא אֵשׁ. הָאֵשׁ מְסַמֶּלֶת אֶת חַל
הַחֲנֻכָּה. בְּחַל הַחֲנֻכָּה מְדַלְּקִים נֵרוֹת בַּחֲנֻכָּיָה.
כְּשֶׁמְדַלְּקִים נֵרוֹת יֵשׁ לָהֶם עַל אֵשׁ, לָכֵן הַחַל נִקְרָא עַל
חַל הָאוּרִים.

חַל הַמַּכְבִּים

בְּחַל הַחֲנֻכָּה אָנוּ מְצִינִים אֶת לְבוּשׁ הַמַּכְבִּים עַל הַיּוֹנִים
וְנִצְחוֹנָם. הַמַּכְבִּים הֵיוּ הָרֵאשׁוֹנִים שֶׁאֲרָדוּ בְּשִׁלְטוֹן הַמֶּלֶךְ
הַיּוֹנִי וְהִצְלִיחוּ לְהִבָּרֵךְ אוֹתָם וּלְהַחֲזִיר אֶת הַשִּׁלְטוֹן בְּאֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל לְיַד הַיְּהוּדִים.

חַל הַלְבוּשָׁה

בְּחַל אֲנַחְנוּ מְכַבְּרִים אֶת הַלְבוּשָׁה (הַמַּלְאָכִים) עַל
הַחֲשִׁמוֹנָאִים. הַחֲשִׁמוֹנָאִים לֹא וָתָרוּ לְמִירוֹת שְׁהִיָּה קִשָּׁה.
הַחֲשִׁמוֹנָאִים נִצְחוּ אֶת הַיּוֹנִים.

חַל הַנְּסִים

בְּחַל אֲנַחְנוּ מְכַבְּרִים אֶת הַנְּסִים (הַפִּלְאָה) עַל כֹּחַ הַשָּׂאֵן (כֹּחַ
הַשָּׂאֵן). הַשָּׂאֵן בְּכֹחַ שָׂאֵן קָטָן מְסַפֵּיק כֹּחַ לְהַדְלִיק אֶת
הַמְנוּרָה רַק לְיוֹם אֶחָד. קָרָה לְיְהוּדִים נֵס - הַשָּׂאֵן בְּכֹחַ
הַשָּׂאֵן הַקָּטָן הַמְסַפֵּיק לְ-8 יָמִים.

שמות חל החנכה שאלות

לחל החנכה שמות רבים.
מה הם שמות החל שאתם מבינים? כתבו רק את השם,
ללא פירוט.

מבין השמות שקראתם, איזה שם התחדש לכם?
הפירוט שלו?
כתבו אותו במילים שלכם.

מה פירוש המלה אור וכיצד הוא מתקשר לחל החנכה?

כמה מבינים היו? מה היה תפקידם בספור החנכה?

איזה לבורה אנחנו מציינים בחנכה? מה המשמעות שלה?

איזה נס התרחש בחנכה שלכבודו אנחנו מוסיפים את
חנכה במשך 8 ימים? איזה עוד נסים קרו בחנכה? נסו
להזכר...



חֲנֻכָּה

הַחֲנֻכָּה אֲרֻכָּת מְשֹׁנָה קִנִּים (מִקּוֹם לֵשִׁים אֶת הַנְּרוֹת).
שְׁמוֹנֶת הַקִּנִּים אִסְמָלִים אֶת שְׁמוֹנֶת יָמֵי נֵס כִּד הַשָּׁמֶן.
הַנֵּר בִּקְנֵה הַתְּשִׁיעִי נִקְרָא שֵׁשׁ. בִּשְׁשֵׁי מִדְּלִיקִים אֶת יֵתֵר
הַנְּרוֹת.

יֵשׁ שְׁמֹדְלִיקִים אֶת הַחֲנֻכָּה מִדֵּי עֶרֶב, וְחֶלֶק מֵהָאֲנָשִׁים
שְׂמִים אוֹתָהּ בַּחֲלוֹן הַפּוֹנֶה לְרָחוֹב, כִּדִּי לְפָרֹסֶק אֶת נֵס
חֲנֻכָּה.

אֶת הָאֵלֶּה חֲנֻכָּה הַמִּצְוָה כִּנְרָא חֲמִידָה בֶּן-יְהוּדָה,
אֲשֶׁתּוֹ שֶׁל אֱלִיעֶזֶר בֶּן-יְהוּדָה, מֵאֲחֻדָּשֵׁי הַשָּׁפָה הָעִבְרִית.
עַד אֵל הַשְׁתַּמֵּשׁ בִּשְׁשֵׁי מְנוֹרֹת חֲנֻכָּה.

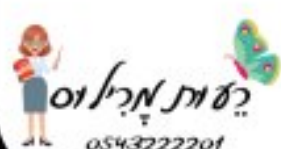


חֲנֻכָּה

הַחֲנֻכָּה אֲרֻכָּת מְשֹׁנָה קִנִּים (מִקּוֹם לֵשִׁים אֶת הַנְּרוֹת).
שְׁמוֹנֶת הַקִּנִּים אִסְמָלִים אֶת שְׁמוֹנֶת יָמֵי נֵס כִּד הַשָּׁמֶן.
הַנֵּר בִּקְנֵה הַתְּשִׁיעִי נִקְרָא שֵׁשׁ. בִּשְׁשֵׁי מִדְּלִיקִים אֶת יֵתֵר
הַנְּרוֹת.

יֵשׁ שְׁמֹדְלִיקִים אֶת הַחֲנֻכָּה מִדֵּי עֶרֶב, וְחֶלֶק מֵהָאֲנָשִׁים
שְׂמִים אוֹתָהּ בַּחֲלוֹן הַפּוֹנֶה לְרָחוֹב, כִּדִּי לְפָרֹסֶק אֶת נֵס
חֲנֻכָּה.

אֶת הָאֵלֶּה חֲנֻכָּה הַמִּצְוָה כִּנְרָא חֲמִידָה בֶּן-יְהוּדָה,
אֲשֶׁתּוֹ שֶׁל אֱלִיעֶזֶר בֶּן-יְהוּדָה, מֵאֲחֻדָּשֵׁי הַשָּׁפָה הָעִבְרִית.
עַד אֵל הַשְׁתַּמֵּשׁ בִּשְׁשֵׁי מְנוֹרֹת חֲנֻכָּה.



חֲנֻכָּה-שָׂאלוֹת

הַחֲנֻכָּה אֲרֻכָּת מְשֹׁנָה קִנִּים (מִקּוֹם לָשִׁים אֶת הַנֵּרוֹת).
שְׁמוֹנֶת הַקִּנִּים מִסְמָלִים אֶת שְׁמוֹנֶת יָמֵי נֶס כֹּד הַשָּׁמַן.
הַנֵּר בִּקְנָה הַתְּשִׁיעִי נִקְרָא שֵׁשׁ. בִּשְׁשֵׁי מִדְּלִיקִים אֶת יֵתֵר
הַנֵּרוֹת.

יֵשׁ שְׁמִדְּלִיקִים אֶת הַחֲנֻכָּה מִדִּי עָרֵב, וְחֶלֶק מֵהָאֲנָשִׁים
שְׂמִים אוֹתָהּ בַּחֲלוֹן הַפּוֹנֶה לְרַחוּב, כְּדִי לְפָרֶסֶס אֶת נֶס
חֲנֻכָּה.

אֶת הָאֵלֶּה חֲנֻכָּה הַמִּצְוָה כִּנְרָא חֲמִידָה בֶּן-יְהוּדָה,
אֲשֶׁתּוֹ שֶׁל אֱלִיעֶזֶר בֶּן-יְהוּדָה, מֵאֲחֻדָּשֵׁי הַשָּׁפָה הָעִבְרִית.
עַד אֵל הַשְׁתַּמְשׁוֹ בַּשֵּׁס מְנוֹרַת חֲנֻכָּה.



חֲנֻכָּה-שָׂאלוֹת

הַחֲנֻכָּה אֲרֻכָּת מְשֹׁנָה קִנִּים (מִקּוֹם לָשִׁים אֶת הַנֵּרוֹת).
שְׁמוֹנֶת הַקִּנִּים מִסְמָלִים אֶת שְׁמוֹנֶת יָמֵי נֶס כֹּד הַשָּׁמַן.
הַנֵּר בִּקְנָה הַתְּשִׁיעִי נִקְרָא שֵׁשׁ. בִּשְׁשֵׁי מִדְּלִיקִים אֶת יֵתֵר
הַנֵּרוֹת.

יֵשׁ שְׁמִדְּלִיקִים אֶת הַחֲנֻכָּה מִדִּי עָרֵב, וְחֶלֶק מֵהָאֲנָשִׁים
שְׂמִים אוֹתָהּ בַּחֲלוֹן הַפּוֹנֶה לְרַחוּב, כְּדִי לְפָרֶסֶס אֶת נֶס
חֲנֻכָּה.

אֶת הָאֵלֶּה חֲנֻכָּה הַמִּצְוָה כִּנְרָא חֲמִידָה בֶּן-יְהוּדָה,
אֲשֶׁתּוֹ שֶׁל אֱלִיעֶזֶר בֶּן-יְהוּדָה, מֵאֲחֻדָּשֵׁי הַשָּׁפָה הָעִבְרִית.
עַד אֵל הַשְׁתַּמְשׁוֹ בַּשֵּׁס מְנוֹרַת חֲנֻכָּה.



ספֿאַניִות וּלְהִיבִיּוֹת

עוד מנהג שקשור לנס כד השאן הוא אכילת ספֿאַניִות
וּלְהִיבִיּוֹת. את הַלְהִיבִיּוֹת בְּדֶרֶךְ כָּלֵל מְכִינִים מִתְפֹּחִי אֲדָמָה,
מֵלֶח, קֶמַח וּבִיצִים. הַסְפֿאַניִות הֵן בְּדֶרֶךְ כָּלֵל כְּדוּר שֶׁל בִּצָּה
וּבִתּוּכֹו מִלְּוִי. אֵת שְׁנֵי הַמֵּאכָלִים הָאֵלֹו מִטְעִינִים בְּמַחֲבֵת אוֹו
בְּסִיר בְּהֶרֶבָה שְׁאָן.

כִּיּוֹן אֶפְשָׁר לְמַצֵּא בַּחֲנִיּוֹת סְפֿאַניִות מִיַּחֲדוֹת בְּמֵלֶוִיִּים
וּצְפוּיִים שׁוֹנִיִּים, אֲבֵל עַד לֹא מִצָּאָן נֶהְלֹו לְהַכִּין אוֹתָן רַק עֵס
מֵלֶוִי שֶׁל רֶבֶה וּצְפוּי שֶׁל אִבְהָת סֶכֶר.
עַס עַל הַלְהִיבִיּוֹת אֶפְשָׁר לְפַצֵּר סֶכֶר, וְיֵשׁ כֹּאֲלֶה שְׂאוּכָלִים
אוֹתָן עֵס שְׁמֶנֶת אוֹ עֵס רֶסֶק תְּפֹוּחִים.



ספֿאַניִות וּלְהִיבִיּוֹת

עוד מנהג שקשור לנס כד השאן הוא אכילת ספֿאַניִות
וּלְהִיבִיּוֹת. את הַלְהִיבִיּוֹת בְּדֶרֶךְ כָּלֵל מְכִינִים מִתְפֹּחִי אֲדָמָה,
מֵלֶח, קֶמַח וּבִיצִים. הַסְפֿאַניִות הֵן בְּדֶרֶךְ כָּלֵל כְּדוּר שֶׁל בִּצָּה
וּבִתּוּכֹו מִלְּוִי. אֵת שְׁנֵי הַמֵּאכָלִים הָאֵלֹו מִטְעִינִים בְּמַחֲבֵת אוֹו
בְּסִיר בְּהֶרֶבָה שְׁאָן.

כִּיּוֹן אֶפְשָׁר לְמַצֵּא בַּחֲנִיּוֹת סְפֿאַניִות מִיַּחֲדוֹת בְּמֵלֶוִיִּים
וּצְפוּיִים שׁוֹנִיִּים, אֲבֵל עַד לֹא מִצָּאָן נֶהְלֹו לְהַכִּין אוֹתָן רַק עֵס
מֵלֶוִי שֶׁל רֶבֶה וּצְפוּי שֶׁל אִבְהָת סֶכֶר.
עַס עַל הַלְהִיבִיּוֹת אֶפְשָׁר לְפַצֵּר סֶכֶר, וְיֵשׁ כֹּאֲלֶה שְׂאוּכָלִים
אוֹתָן עֵס שְׁמֶנֶת אוֹ עֵס רֶסֶק תְּפֹוּחִים.



ספֿאַניִות וּלְהִיבֹות-שׂאֵלוֹת

1. כִּי־צֶדֶד קָשׁוּר טֶגֶן לְהִיבֹות וּסְפִינֹות לְחַלּ הַחֲנֻכָּה?
2. אֵיכָּה סוּלִי לְהִיבֹות נֹסְפִים אַתָּם אֲכִירִים אֹן אֹכְלִים בְּהִיתְכֶם?
3. אֲדוּעַ לְדַעְתְּכֶם אֲוִסִּיפִים אֶהְקֵת סֶכֶר עַל הַסְפִינֹות?
4. אֵהוּ הַמֵּלֹוּי הַמֵּלֵנִיָּה בִּיּוֹתָר שְׂאֲכַלְתֶּם עַל הַסְפִינֹות?

צִירוּ אֹתוֹ בַּסְפִינֹות הַמֵּלֵנִיָּה.

אַשִּׁימָת רְשׁוֹת:

נִסּוּ לְחַשֵּׁה עַל שְׁלֹוִבִים נֹסְפִים שֶׁל לְהִיבֹות, עִם יִרְקוֹת אֹן פִּירוֹת שׁוֹנִים.
כְּתִבוּ אֵת הַפִּירוֹט שְׁלֵהֶם.

חֲשִׁבוּ עַל הַמֵּלֵנִיָּה הַנִּדְרָשִׁים וְכְתִבוּ אֹתָם בְּאַתְכֹון הַהֲכָנָה



ספֿאַניִות וּלְהִיבֹות-שׂאֵלוֹת

1. כִּי־צֶדֶד קָשׁוּר טֶגֶן לְהִיבֹות וּסְפִינֹות לְחַלּ הַחֲנֻכָּה?
2. אֵיכָּה סוּלִי לְהִיבֹות נֹסְפִים אַתָּם אֲכִירִים אֹן אֹכְלִים בְּהִיתְכֶם?
3. אֲדוּעַ לְדַעְתְּכֶם אֲוִסִּיפִים אֶהְקֵת סֶכֶר עַל הַסְפִינֹות?
4. אֵהוּ הַמֵּלֹוּי הַמֵּלֵנִיָּה בִּיּוֹתָר שְׂאֲכַלְתֶּם עַל הַסְפִינֹות?

צִירוּ אֹתוֹ בַּסְפִינֹות הַמֵּלֵנִיָּה.

אַשִּׁימָת רְשׁוֹת:

נִסּוּ לְחַשֵּׁה עַל שְׁלֹוִבִים נֹסְפִים שֶׁל לְהִיבֹות, עִם יִרְקוֹת אֹן פִּירוֹת שׁוֹנִים.
כְּתִבוּ אֵת הַפִּירוֹט שְׁלֵהֶם.

חֲשִׁבוּ עַל הַמֵּלֵנִיָּה הַנִּדְרָשִׁים וְכְתִבוּ אֹתָם בְּאַתְכֹון הַהֲכָנָה



עֲבִיבוֹת אֲרוֹקָאיוֹת-סְפִינָצ' (פֶּרוּוה)

אַתְכּוֹן 25 עֲבִיבוֹת

הַחֲמִירִים :

1 קִילוֹגְרָם קֶמַח

50 גֵרָם שְׂמִירִים יְהִישִׁים

עֲפִי הַטֶּעֶם אֶמֶח

1/2 כּוֹס סֶכֶר

1/2 כּוֹס שֶׁמֶן

3 כּוֹסוֹת מִיץ פּוֹשֵׁרִים

עֲפִי הַטֶּעֶם: אֶבֶת סֶכֶר

שֶׁמֶן, עֲטֶשֶׁן עֶמֶק

אֶפֶן הַהֶכְנָה:

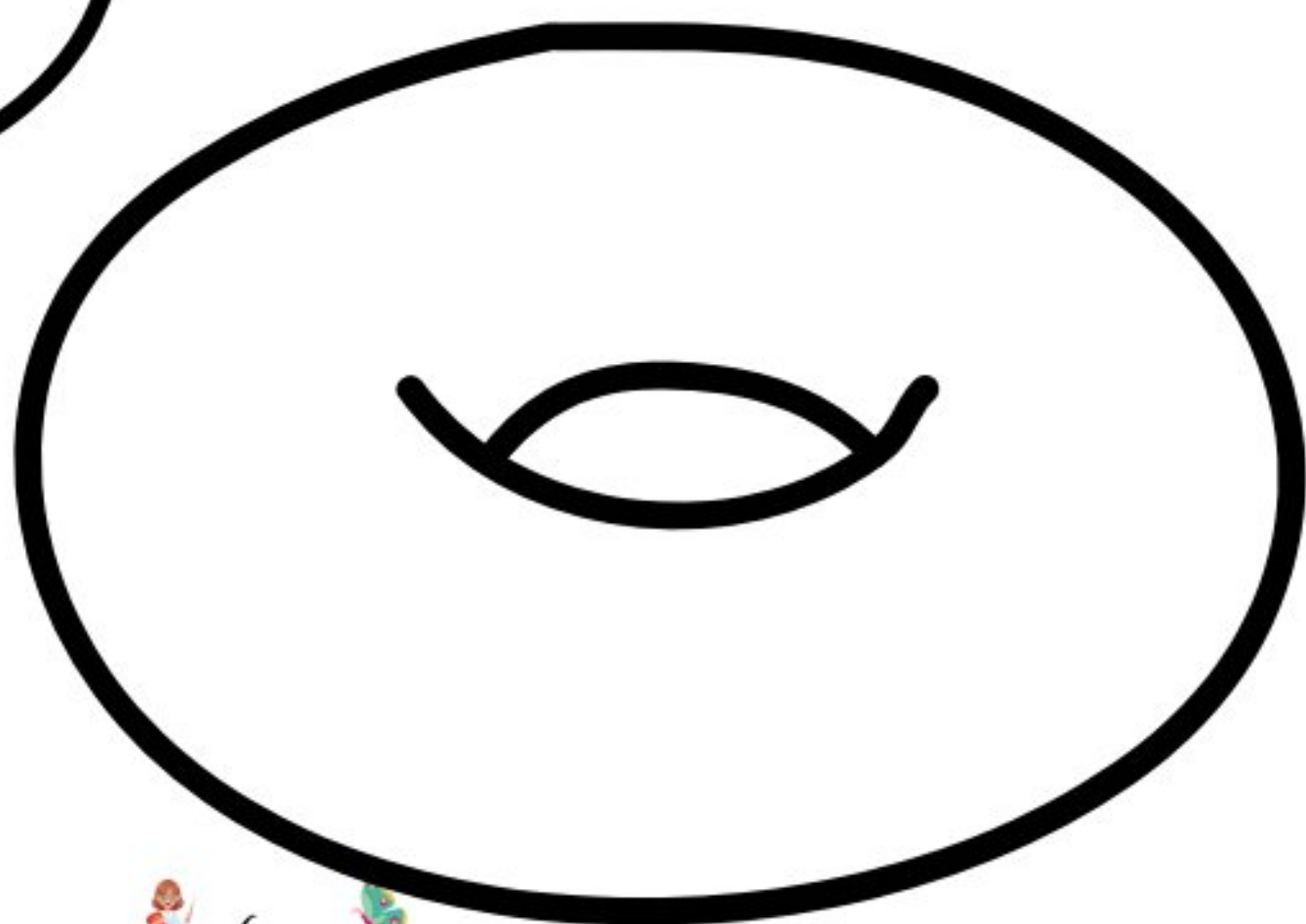
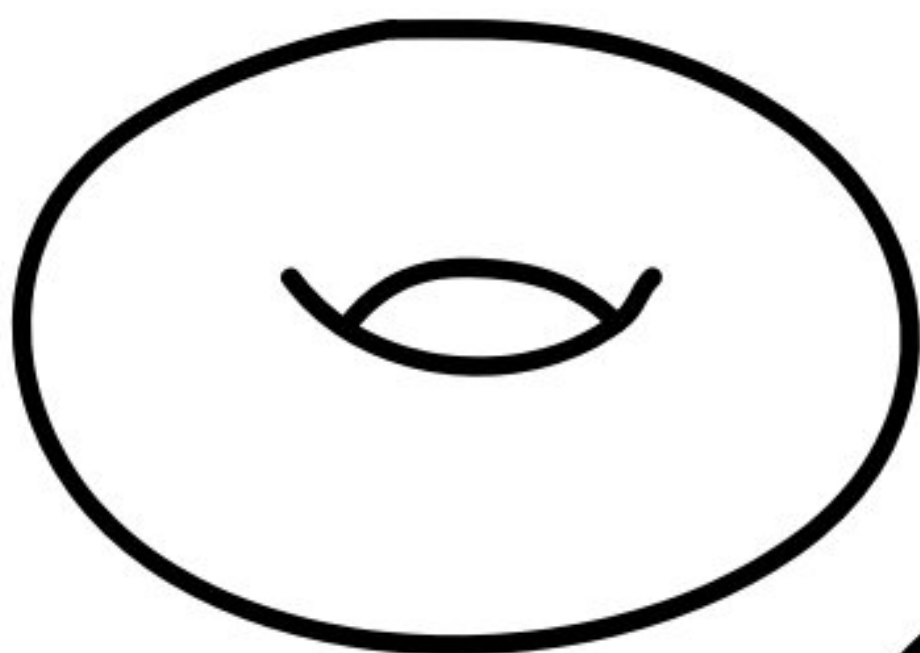
1. אֲנִפִּים אֶת הַקֶּמַח וְאֶעֱרָבֵם אֶת יֵתֶר הַחֲמִירִים חוּץ מֵהָמִיץ.

2. מוֹסִיפִים אֶת הָמִיץ בְּהִדְרָא עַד שֶׁנוֹצֵר בָּצָק רָךְ מְאֹד וְשֶׁאִינוֹ נִדָּבֵק עֲדִידִים.

3. מִתְפִּיחִים אֶת הַבָּצָק עַד אֲשֶׁר הוּא מְכֻפֵּל אֶת נֶפֶחוֹ.

4. מִחְמָמִים אֶת הַשֶּׁמֶן בְּעֻבָּה בִּינוֹנִית וְכֹשֶׁהֲשֵׁן רוֹתַח מְרִטִּיבִים אֶת הַיָּדִים וְעוֹקְחִים כְּדוֹר בָּצָק .

5. עוֹשִׂים חֹר בְּאֶמְצָע וְזוֹרְקִים עֲטֶשֶׁן מְטֻנֵּן מִשְׁנֵי הַצִּדִּים וְאֶעֱבִירִים עֲנִיר סוֹפֵט שֶׁמֶן מְעֻלָּעֵלִים עַל אֶבֶת סֶכֶר אֶת סֶכֶר רָעִיל.



עֲבִיבוֹת אֲרוֹקָאיוֹת-סְפִינָצ' (פֶּרוּוה)

הַשְׁלִימוּ אֶת הַמַּתְכוּן הַבֶּא.

הַעֲזֵרוּ בַּמַּתְכוּן הַמְּקוּרִי.

מַתְכוּן 25 עֲבִיבוֹת

הַחֲמִירִים :

1 קִילוֹגְרָם _____

50 גֵּרָם שְׁמִירִים יִבְשִׁים

עֲפִי הַטֶּעֶם מֵלַח

1/2 _____ סֶכֶר

1/2 כּוֹס _____

3 כּוֹסוֹת _____ פּוֹשֵׁרִים

עֲפִי הַטֶּעֶם: אֲבֵקָת _____

שֶׁמֶן, עֲטֵאוֹן עֵמֶק

אֶפֶן הַהֲכָנָה:

1. _____ אֶת הַקָּמַח וְאֶעֱרָבֶהֱם אֶת יֵתֵר הַחֲמִירִים חוּץ מֵהָאֵיִם.

2. _____ אֶת הָאֵיִם בַּהֲדָרָה עַד שֶׁנוֹצֵר בָּצֶק רָךְ מְאֹד וְשֶׁאֵינוֹ

נִדָּבֵק לִידֵּים.

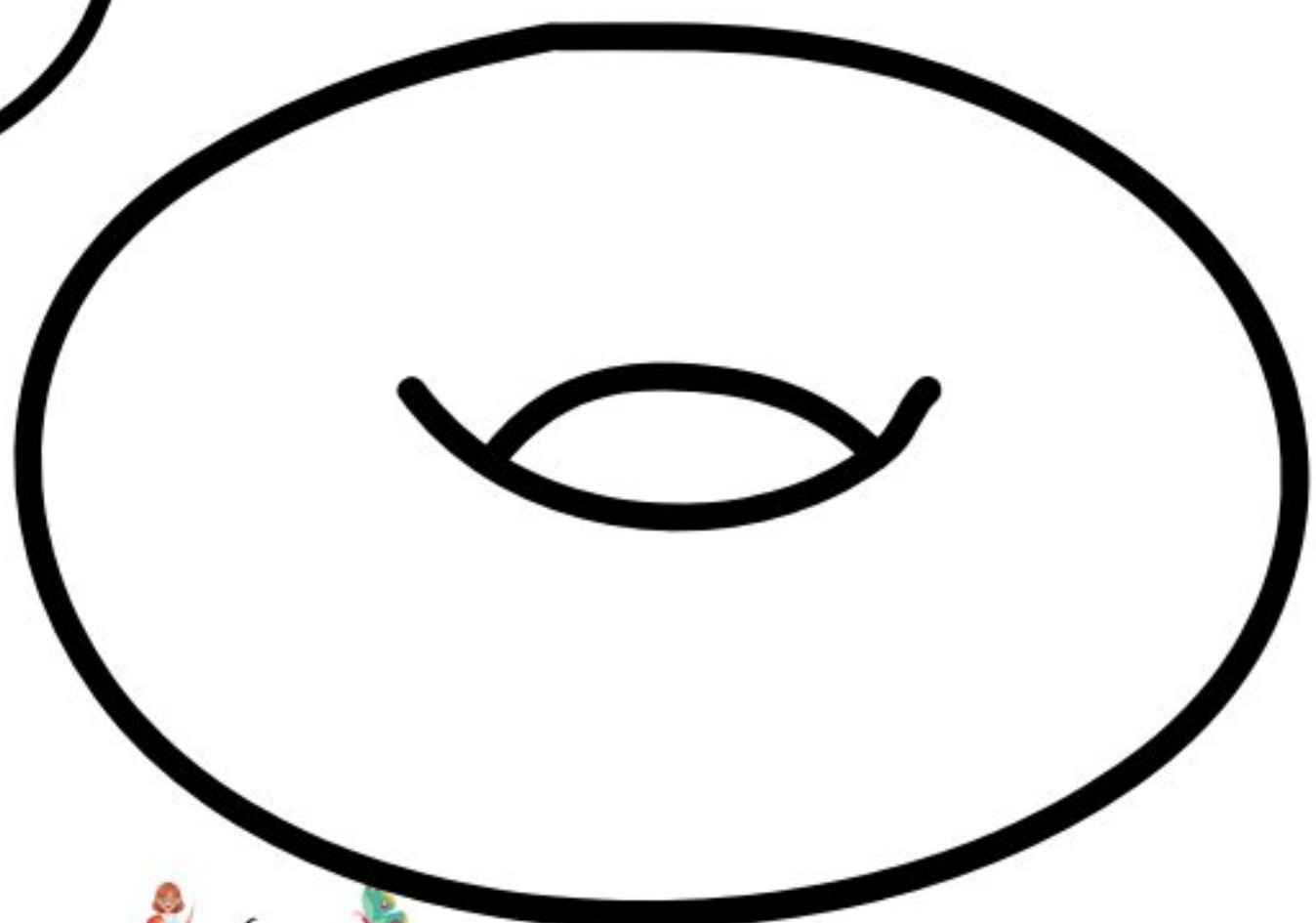
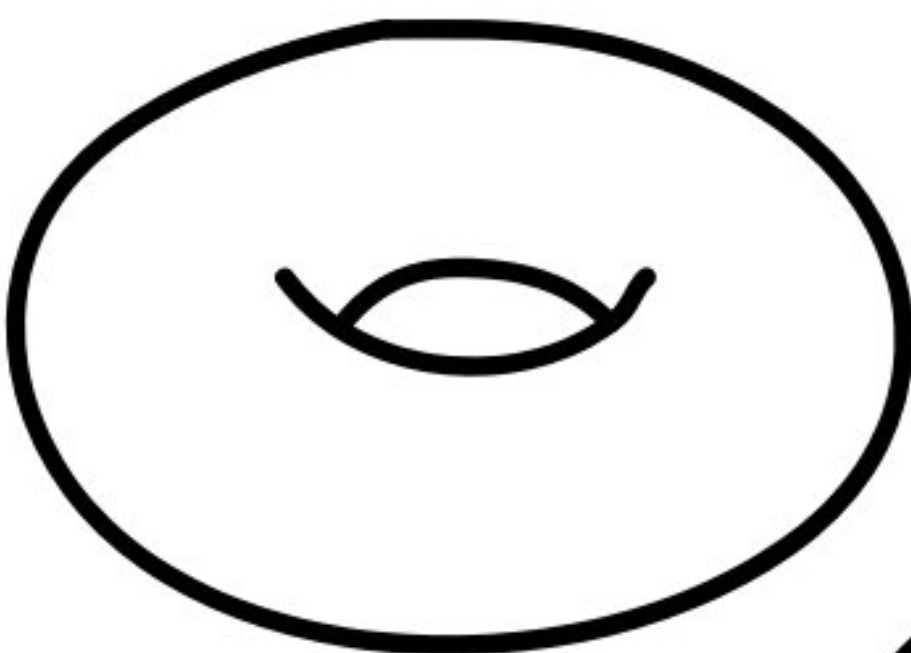
3. _____ אֶת הַבָּצֶק עַד אֲשֶׁר הוּא מְכֻפֵּל אֶת נֶפֶחוֹ.

4. _____ אֶת הַשֶּׁמֶן בְּעֶהְבָּה בִּינוּנִית וּכְשֶׁהַשֶּׁמֶן רוֹתַח מֵרִטִּיבִים אֶת

הַיָּדִים! _____ כִּדּוֹר בָּצֶק .

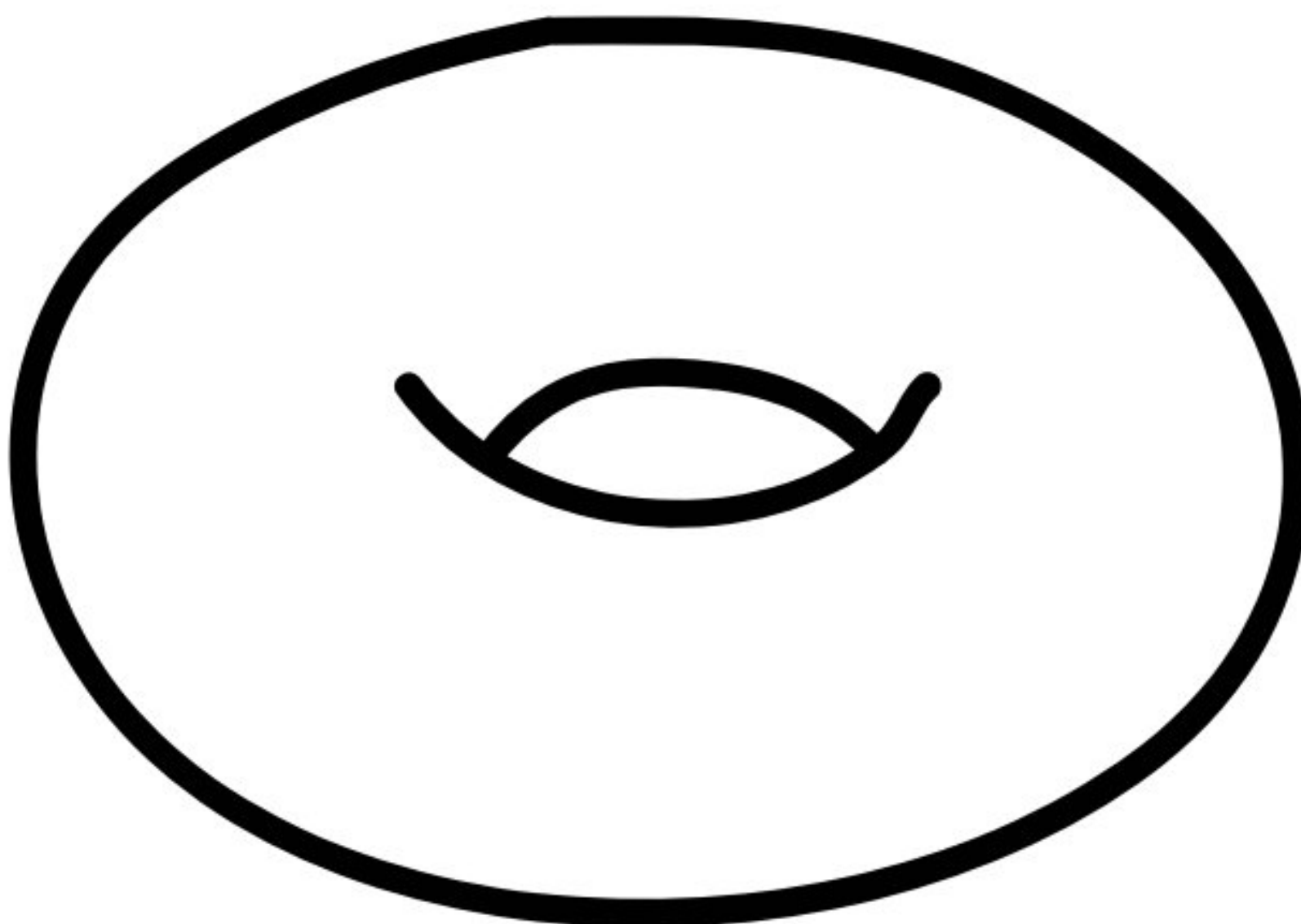
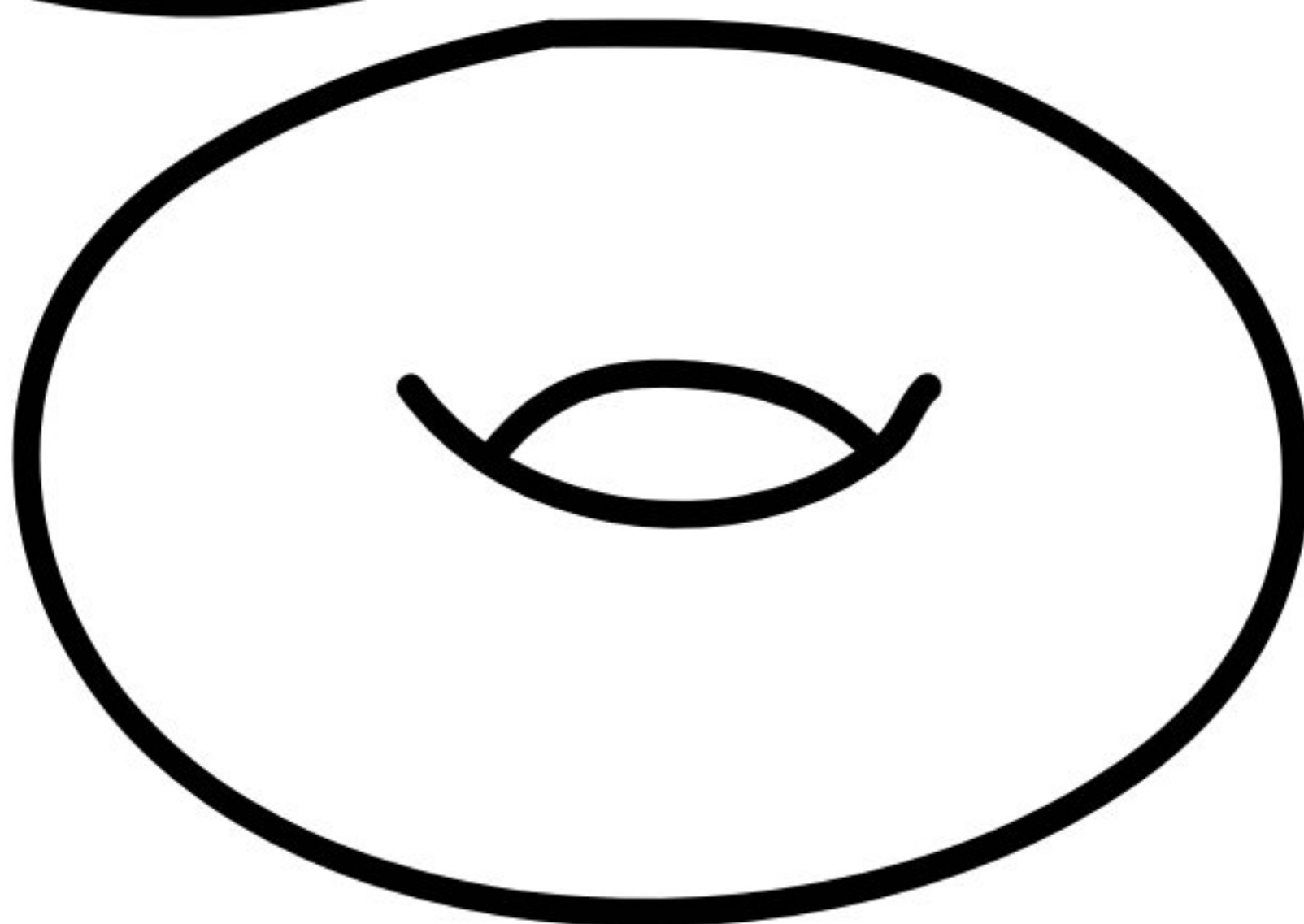
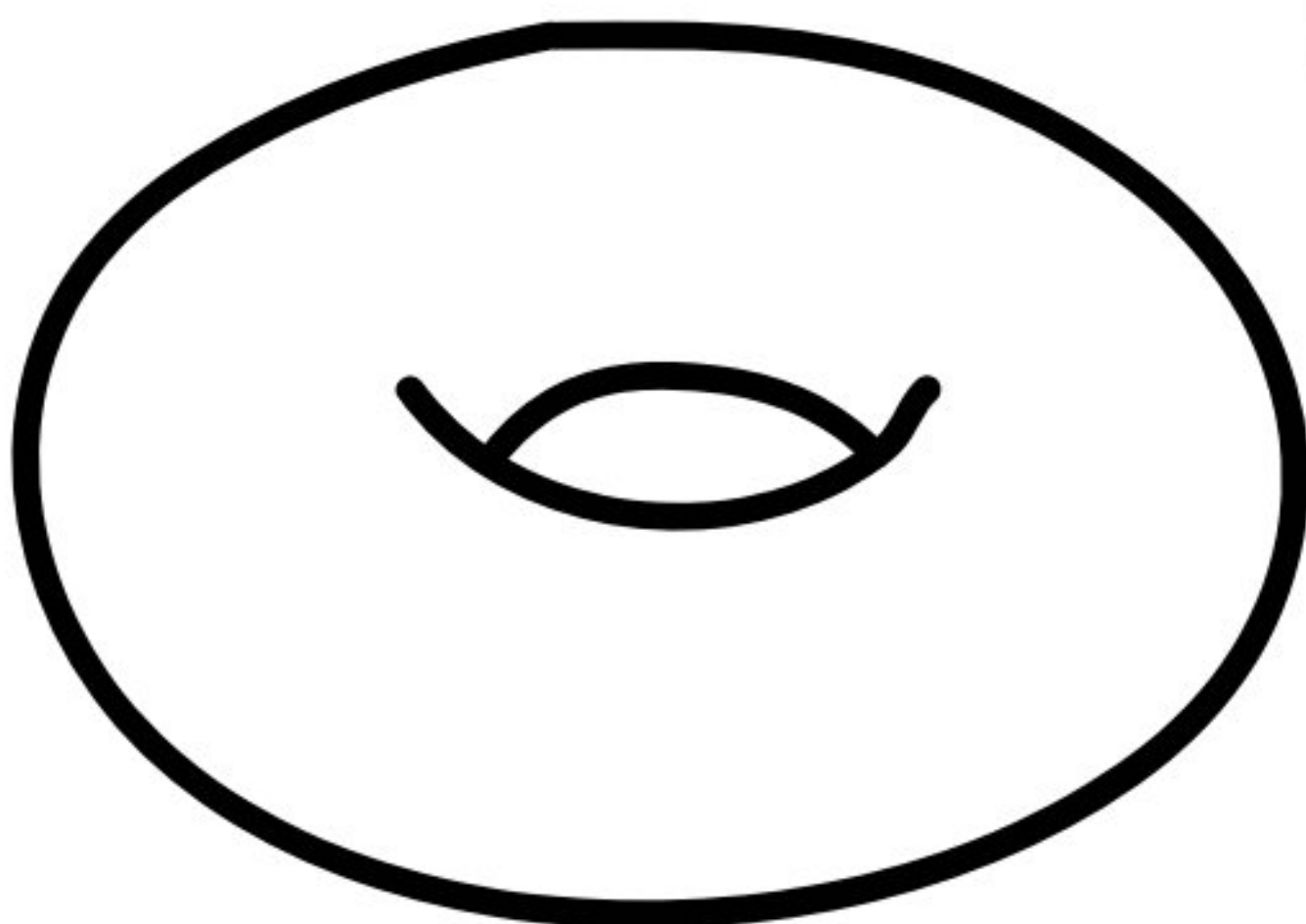
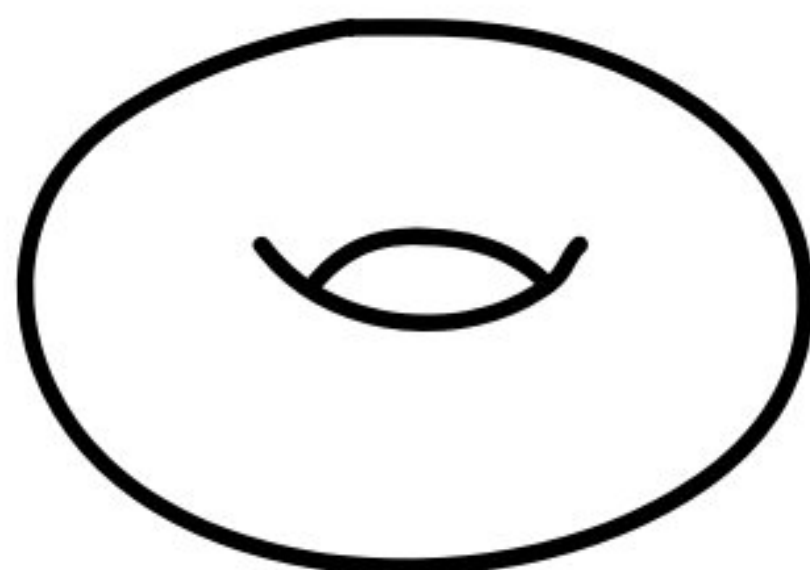
5. עוֹשִׂים חֵר בְּאֶמְצָע! _____ עֲשֶׂאוּ, _____ מִשְׁנֵי הַצִּדֵּים וְ

עֲנִיר סוּפֵט שֶׁמֶן. _____ עַל אֲבֵקָת סֶכֶר אִם סֶכֶר רָעִיל.



עֵינֵי הַמַּלְאָכִים (פְּרוּסָה)

צִירוּ וְצַבְעוּ אֶת הַמַּלְאָכִים הָאֵלֶּם:



לְבִיבוֹת תְּפוּחֵי אֲדָמָה-לֶטֶקס

החומרים :

2 כוסות תפוחי אדמה מֵאֲרָדִים בֶּפֶּאפִּיה
(לִסְחֹט אֶת הָאֵיךְ לְפָנֵי הַמִּדְיָה)

2 ביצים

1 כף קמח

מַעַט מֶלַח

1 כפית שְׁטוּחָה אֲבֵקֶת אֶפִּיה

וּבִצֵּל קָטָן. חֲתוּךְ דָּק.

שֶׁאֵן לֶטֶקְסוֹן

אֶפֶן הַהֲכָנָה:

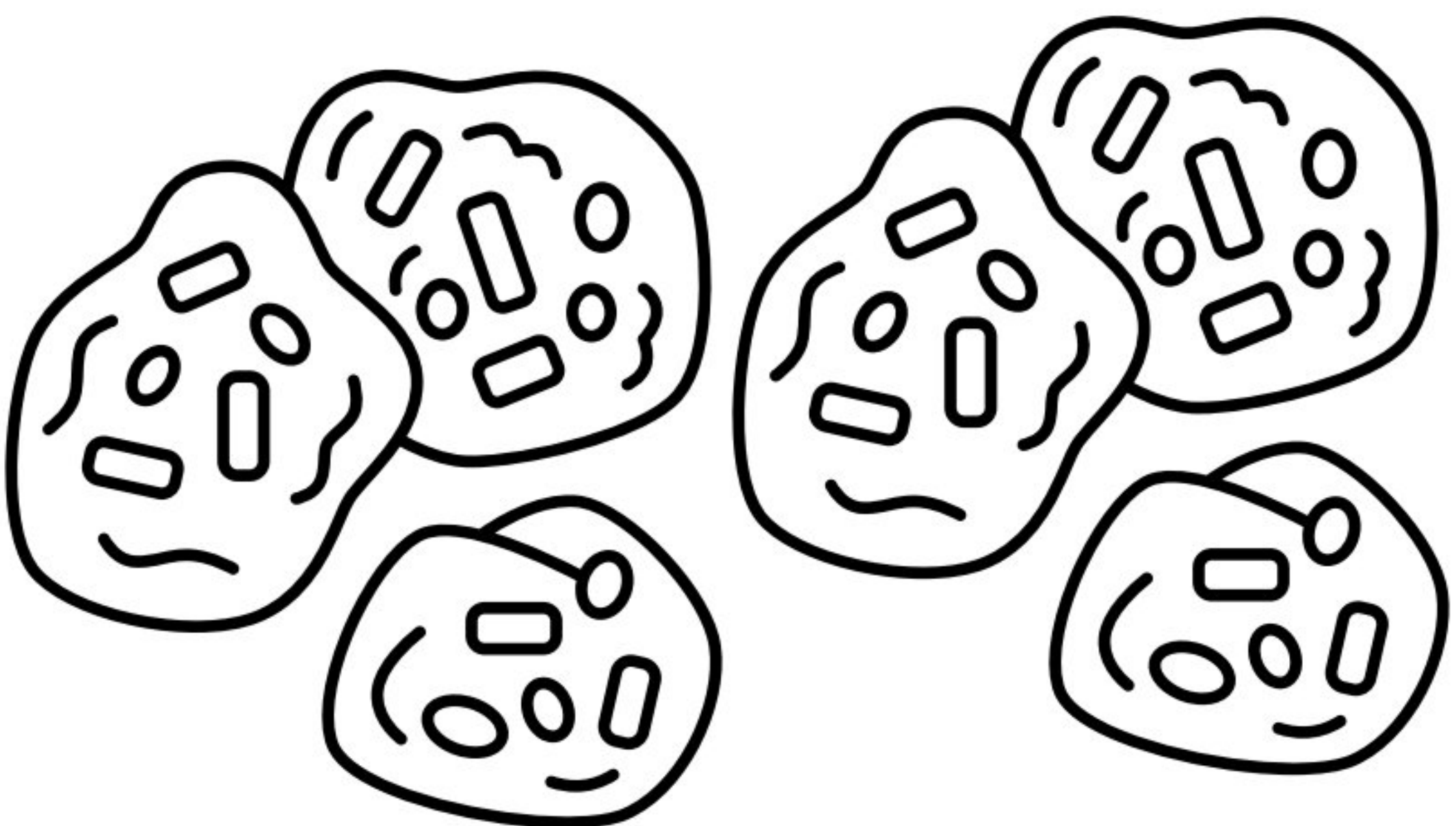
1. מֵאֲרָבִיךְ אֶת כָּל הַחֲמִירִים.

2. מִחְמִיךְ שֶׁאֵן בְּאֶחָת

3. שֶׁאֵיךְ בְּאֶחָת לְבִיבוֹת קִטְנוֹת וּמִשְׁחִיךְ אוֹתָן.

מִטְלָנִים בְּשָׁנֵי הַצִּדָּדִים. מִלִּישִׁים חֶמֶץ, עֵץ תוֹסֶפֶת

מְתוֹקָה אוֹ מְלוּחָה.



לְבִיבוֹת תַּפּוּחַי אֲדָמָה-לֶטֶקס

הַשְׁלִימוּ אֶת הַמַּתְכוּן הַבָּא.
הַעֲזֵרוּ בַּמַּתְכוּן הַמְּקוּרִי.

הַחֲמִירִים :

2 _____ תַּפּוּחַי אֲדָמָה מְלֻרְדִים בֶּ- _____
(לִסְחֹט אֶת הַמִּים לְפָנֵי הַמְּדִידָה)

2 _____
1 כֶּף _____

מַעַט מֶלַח

1 כִּפִּית שְׁטוּחָה אֲבֵקֶת אֲפִיה

1 _____ קָטָן. חֲתוּךְ דֶּק.

שָׁן לֶטֶטָן

אִפֵּן הַהֲכָנָה:

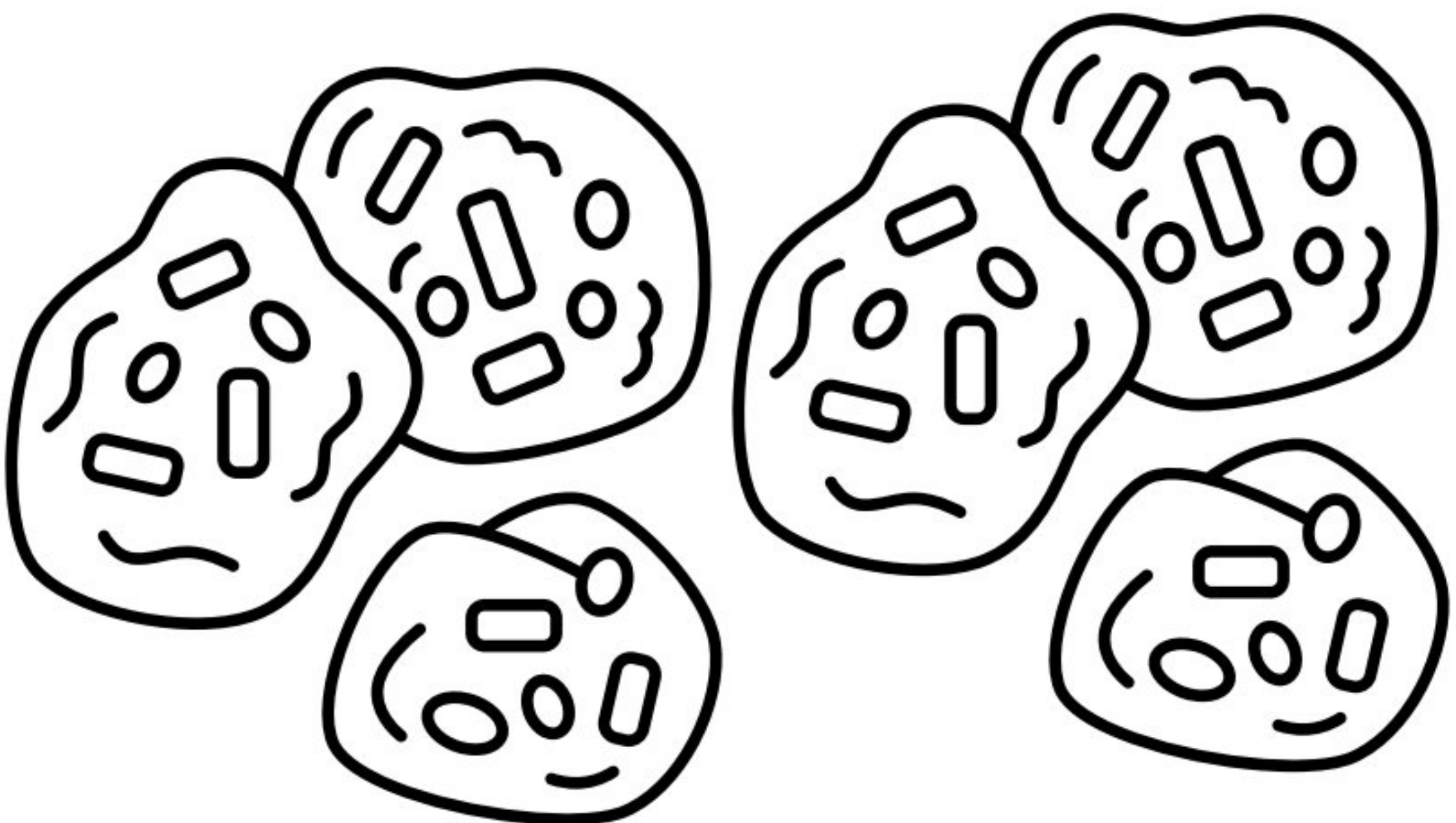
1. מְעֻרְבֵים אֶת כָּל הַחֲמִירִים.

2. מְחַמְמִים _____ בַּמַּחֲבֵת

3. שְׂמִים בַּמַּחֲבֵת _____ קִטְנוֹת וּמִשְׁחִים אוֹתָן.

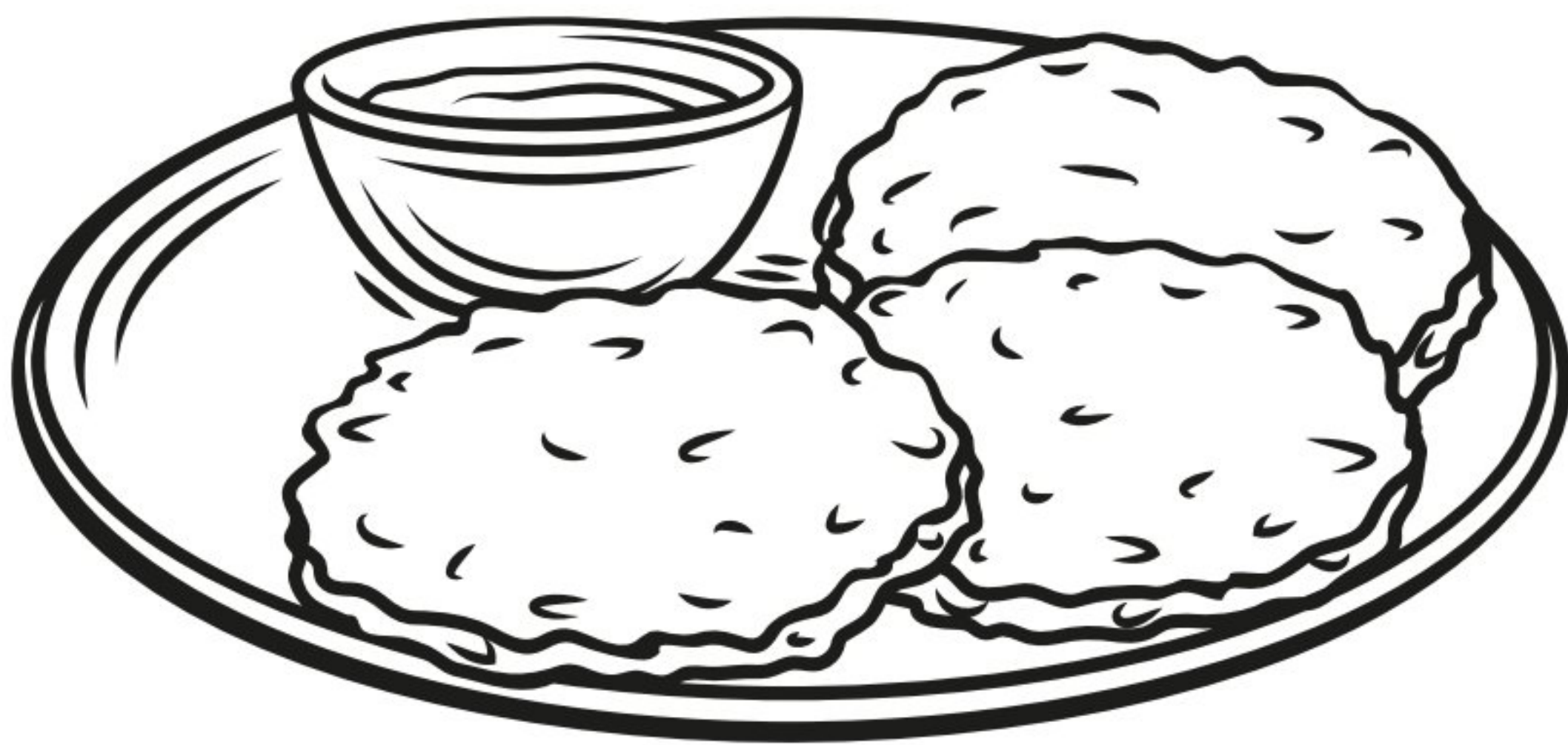
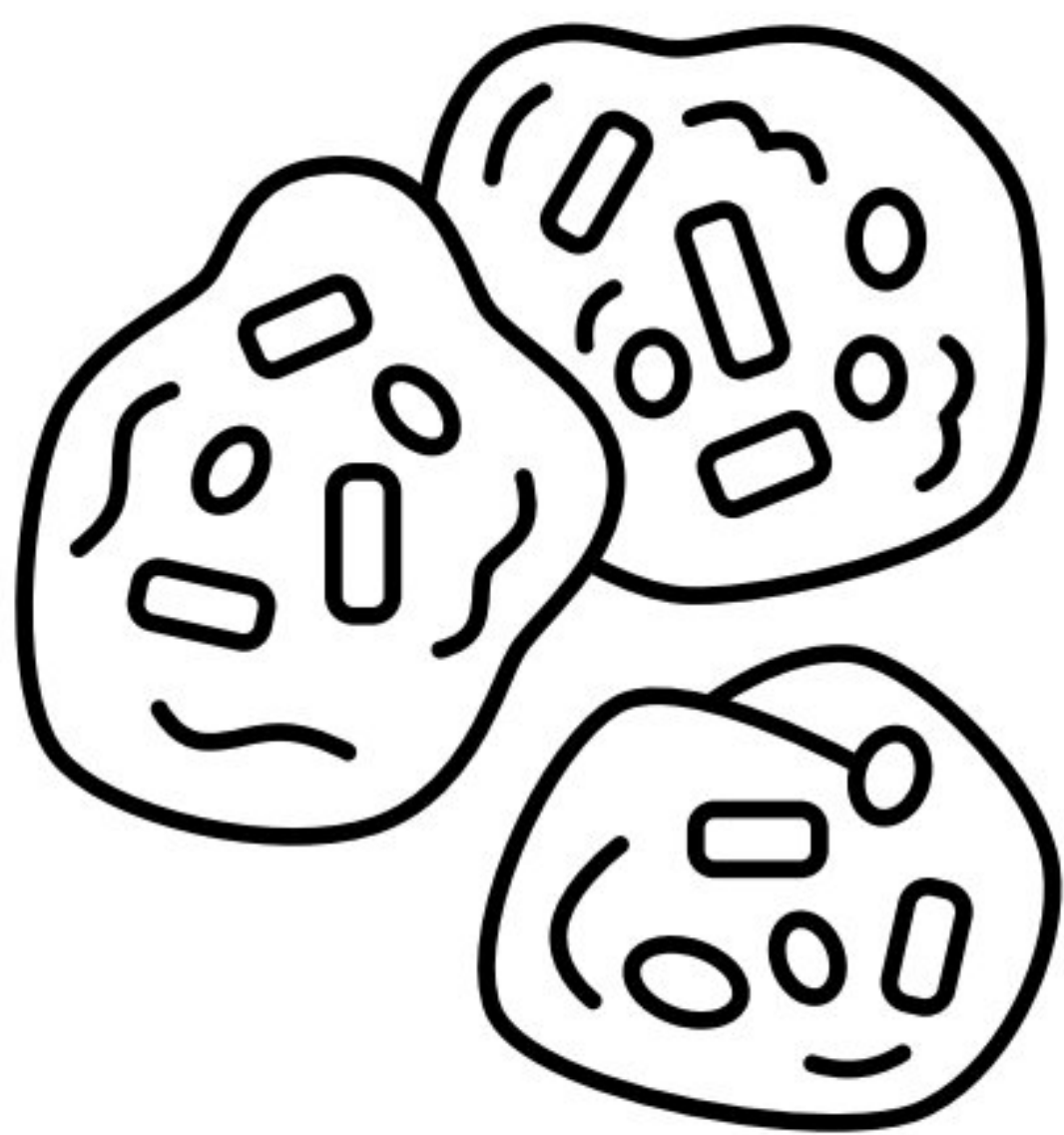
מְלַטְטִים בְּשָׁנֵי הַצְדָּדִים. _____ חֶק, עַם תּוֹסֶפֶת

מְתוֹקָה אוֹ _____.



לְבִיבוֹת תְּפוּחֵי אֲדָמָה-לֶטֶקס

צִירוּ וְצַהֲעוּ אֶת הַלְבִיבוֹת תְּפוּחֵי אֲדָמָה:



ספֿאַניִות (חֶלְבִּי אוֹ פֶּרוּוה)

החומרים :

2 כוסות קמח

$\frac{3}{4}$ כוס דבֿן אוֹ מֵיץ

15 גרם שמרים

3 חלבונים

2 כפות שמן אוֹ מרגרינה

2 כפות סוכר

מעט מלח

כף קוניאק

שמן לטבול עמק

אופן ההכנה:

1. מכניס עסה מהשמרים, מעט סוכר, הקמח והחלב.

ומחכים עד שהתערבת תתפח.

2. מנפים את הקמח, יוצרים גומה בתוך הקמח, ומכניסים לתוכה את

העסה, את שאר הסוכר, השמן, הביצים והקוניאק.

3. לשים עד שהבצק נעשה אחיד ואיננו נדבק לידיים.

4. מניחים את הבצק בקערה, מקמח קלות ומכסה באטמת באקוס חמים.

עד שתופח.

5. מקמחים את משטח העבודה ומרדדים עלה בעלי של כ-חצי סנטימטר.

6. קורצים עלולים בכוס ונותנים לעלולים לתפח פעם נוספת. (לכסות

באטמת נקיה).

7. מרתיחים שמן בסיר עמק ומטלנים את הספאניות עד שישחממו קמח

הופכים, ומחכים שישחממו.

(הוספת גזר שלם לשמן, מונעת את שרפת השמן)

8. מוציאים מהסיר למסננת, מניחים רבה, מפזרים אבקת סוכר.



ספֿאַניִות (חֶלְבִּי אִו פֿרוֹוה)

השלימו את המתכון הבא.
העזרו במתכון המקורי.

החומרים :

2 כוסות _____
 $\frac{3}{4}$ כוס _____ או מים
15 גרם שמרים
חלבונים _____
2 שמן או מרגרינה
2 כפות _____
מלח _____
כֶּזַר _____
לעגון עמק _____

אופן ההכנה:

1. _____ עסה מהשמרים, מלח ספר, הקמח והחלב ו_____ עד שהתערבת תתפח.
2. _____ את הקמח, _____ גמח בתוך הקמח, ואכניסים לתוכה את העסה, את שאר הספר, השמן, הביצים והקוניאק.
3. _____ עד שהבצק נעשה גמיש ואיננו נדבק לידיים.
4. _____ את הבצק בקערה, מקמח קלות ואכסה במלכת במקום חמים. עד שתופח.
5. _____ את משח העבודה וארזדים עלה בעלי של כ - חצי סנטימטר.
6. _____ עלולים בכוס ונותנים לעלולים לתפח פעם נוספת. (לכסות במלכת נקיה).
7. _____ שמן בסיר עמק ואטלנים את הספאניות עד שישחממו קמח הופכים, ו_____ שישחממו.
- (הוספת גזר שלם לשמן, מונעת את שרפת השמן)
8. _____ מהסיר למסננת, _____ רבה, _____ אבקת ספר.

ספאניות (חלבי או פרווה)

צירו וצבעו את הספאניות:

